

SLUŽOBNÍCI BOHA

Synovia, alebo sluhovia? – mystérium presahujúceho – nelogická požiadavka – málokto naozaj slúži – rytier a kráľ – tyran a žoldnier – rytier svojho Boha – milovať znamená slúžiť – Peckovská postupnosť – shluovia a synovia – aprobo aj Boh – zakľúčenie

Vždy ma v Biblii akosi vyvádza z miery akýsi rozpor (aspoň ja som to tak vždy cítil), keď na jednej strane Ježiš o kresťanoch hovorí ako o synoch Božích a vraví napríklad: „Keď potom vošiel do domu, Ježiš ho predišiel otázkou: „Šimon, čo myslíš? Od koho vyberajú pozemskí králi poplatky a dane? Od svojich synov, či od cudzích?“²⁶ On odpovedal: „Od cudzích.“ A Ježiš mu povedal: „Synovia sú teda oslobodení.“²⁷ Ale aby sme ich nepohoršili, choď k moru, hod' udicu a rybu, ktorá sa chytí prvá, vezmi, otvor jej ústa a nájdeš statér. Vezmi ho a daj im za mňa i za seba.“ (Mt 17,25–27). Alebo inde: „¹⁵ Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca.“ (Jn 15,15). Byť kresťanom teda neznamená byť služobníkom, sluhom Boha. Znamená to byť synom, dcérou Boha!

Ale na druhej strane Ježiš jedným dychom hovorí: „Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie ja väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše.“ (Jn 15,20). Alebo keď Pavol hovorí: „Pavol, služobník Krista Ježiša, povoláný za apoštola, vybraný hlásať Božie evanjelium...“ (Rim 1,1).

Ako to teda je: Sme služobníci Boha? Je našim poslaním slúžiť Bohu a plniť Jeho rozkazy – tak, ako hovorí Ježiš: „Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.“ (Jn 14,15)? Alebo je kresťanstvo o niečom inom? Láske? Slobode? Dokonca akosi *partnerstve*, áno, dokonca o *priateľstve* (porov. Jn 15,15)?

Až jedného dňa som to konečne (aspoň myslím ☺) akosi pochopil: pravdou je jedno i druhé. Naozaj! Stačí, ak sa spoločne zamyslíme!

Abraham Harold Maslow na samotný vrchol svojej pyramídy dal túžbu človeka po transcendenii. Túžbu človeka zjednotiť sa s niečím, čo ho presahuje, s niečím, čo je väčšie ako on. Medzi štvrtým a piatym poschodím jeho pyramídy je podstatný zlom:

- Prvé štyri poschodia sú venované veciam, ktoré sú menej ako človek. Človek je nad nimi a oni mu slúžia.
- Ale piate poschodie je niečo, čo je *viac* ako človek. Niečo presahujúce. Žiaden človek ale nemôže ovládať ani kontrolovať to, čo je väčšie ako on. Ak by to dokázal ovládnuť, znamenalo by to, že je to menej ako on. Ak by človek dokázal ovládať, kontrolovať a manipulovať Boha, znamenalo by to len toľko, že to nie je skutočný Boh. Skutočný Boh je viac než človek. Presahuje ho – tak, ako hovorí Biblia: „*Lebo moje*

myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty - hovorí Pán. ⁹ *Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest a moje myšlienky od vašich myšlienok.*“ (Iz 55,8n).

- Ak je ale niečo *väčšie* ako my, potom jediný spôsob, ako vstúpiť do spoločenstva s „tým väčším“ je – slúžiť mu!

Mohli by sme samozrejme hovoriť o nejakom blahosklonom partnerstve a rešpekte zo strany Boha, kedy by sa Boh veľkoryso preniesol nad túto požiadavku služby a jednal by s nami ako rovný s rovným. Lenže čo by sme tým docielili? Nie azda len to, že by sme žiadali od Boha, aby sa vyprázdnil, aby prestal byť Bohom a aby sa namiesto zbožštenia človeka počlovečil Boh? Keď sa jedná dospelý otec a malé dieťa, vždy to bude nerovný vzťah. A buď dieťa bude poslúchať otca – a vďaka tomu ho otec dovedie k rastu a dospelosti; alebo sa otec zníži na rovinu dieťaťa – a obaja zostanú detinskí...

Nie, v diele našej transcencie – nášho zbožštenia – musí „ten veľký“ ostať veľkým. A to znamená, že my sa musíme rozhodnúť stať jeho služobníkmi.

Ale predsa to chce ešte trochu vysvetlenia.

V skutočnosti sa so službou, so skutočnou službou, stretávame len veľmi zriedka:

- O OTROKOKCH vravíme, že slúžia svojim pánom. Ale otrok v skutočnosti slúži sebe, nie pánovi. Zachraňuje a vykupuje si život tým, že slúži tomu, kto ho vlastní a kto ho k službe núti svojou silou. To nie je skutočná služba.
- ANI SLUHA neslúži svojmu pánovi. Slúži sebe. Slúži kvôli výplate, ktorú dostane. Nie je to skutočná služba.
- O ZAMESTNANCOCH už ani nehovoriac...

SKUTOČNÁ SLUŽBA sa rodí z lásky. Rytier stretne svojho kráľa a prisahá mu službu a vernosť. Slúži mu zadarmo, verne a do krajnosti, pretože je kráľ. Je to požiadavka jeho lásky ku kráľovi. A za odmenu (bez toho, aby po tom on sám túžil) na ňom spočinie aureola kráľovského majestátu. Už nie je len *nejaký* rytier. Je *kráľov* rytier!

A kráľ, ktorému slúži, tiež sám slúži niečomu, čo ho presahuje: svojej zemi, svojmu ľudu. Vie, že zem je viac, než jej kráľ. A pretože miluje svoju zem, slúži jej – až na smrť.

Toto odlišuje kráľa od tyrana, rytiera od žoldniera. Ak kráľ prestane slúžiť zemi a začne slúžiť sebe, stane sa z neho tyran. Ak rytier prestane slúžiť kráľovi a začne slúžiť sebe a svojim záujmom, stane sa z neho žoldnier.

Skutočný KRESTĀN je rytierom svojho Boha. Kým slúži sebe, nie je to ešte ono. Kým pristupujeme k Bohu ako žoldnieri a vravíme: „Urobím pre Teba to a ono... a Ty ma za to požeňáš, ochrániš a spasíš!“ – to ešte nie je služba Bohu. To je služba sebe. Kým rozmyšľame takto, sme ešte stále len sluhovia a otroci, spútaní vlastnou hrabivosťou, o ktorých Ježiš hovorí: „*Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok.*“³⁵ *A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn.*“ (Jn 8,34n).

Byť kresťanom znamená zamilovať sa do Boha, ktorý sa zjavil v Ježišovi Kristovi. Zamilovať sa – a preto mu prisahať službu a vernosť tak, ako kedysi, v časoch vznešenejších, než sú tie naše, prisahali vznešení rytieri svojmu kráľovi. Byť kresťanom znamená rozhodnúť sa verne slúžiť svojmu Bohu, nie za odmenu, nie z vypočítavosti, ale z lásky. Takto slúžiť vedia a dokážu len synovia. Nik, iba synovia a dcéry Boha, milujúce deti milované Bohom, dokážu takto verne slúžiť svojmu Otcovi a stáť po Jeho boku v diele Kráľovstva!

Sám Ježiš takto slúžil svojmu Otcovi, keď hovorí: „*Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat jeho dielo.*“ (Jn 4,34). A je to zase sám Ježiš, kto spája službu s láskou, keď hovorí: „*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.*“ (Jn 14,15). A Evanjelista k tomu dodáva: „*Podľa toho poznáme, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania.*“³ *Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachováваме jeho prikázania.*“ (1 Jn 5,2n).

Je v tom akási postupnosť, ktorá mi pripomína stupne duchovného vývoja od Scotta Pecka:

1. SLUHA BOHA (Fáza formálne-inštitucionálna podľa Scotta Pecka): Ak chcem získať spásu a Božie požehnanie, musím splniť Jeho prikázania. A tak slúžim Bohu – ale v skutočnosti slúžim sebe. Boh ako taký ma nezaujíma. Zaujíma ma spása. Požehnanie. Božie dary. Ale nie Boh samotný. Ten je len „nevyhnutné zlo“ stojace na tejto ceste. *Keby sme boli boháči, nechodíme do roboty. Pretože ale nie sme, musíme chodiť do roboty, ktorá je nutným zlom na ceste k peniazom.* Podobne tu: Keby sme Boha nepotrebovali, vykašľali by sme sa na Neho. Ale pretože potrebujeme Jeho dary a pomoc a spásu – tak sa Mu teda (ako nejakému „nutnému zlu“) podriaďujeme. Spravidla to ale konáme len minimálne, ani o byľku viac, než si myslíme, že je absolútne nevyhnutné. Pritom si vôbec nevedomujeme, že podľa Ježišových slov práve tento zistný postoj nás vylučuje spomedzi vlastníkov Kráľovstva, spomedzi Božích synov a dcér.
2. VZBURA (etapa chaoticko-individualistická): Sme ako Spartakus. Máme už toho dost. Už nás nebvá podriaďovať sa. Chceme iného Boha. Boha, ktorý nás bude rešpektovať. Hovoríme si: Ak by nás miloval, nekládol by nám na plecيا bremeno prikázání! Možno Boha zavrhneme úplne a povieme si: Zvládnem to aj bez Teba! Pokojne si nechaj svoje „dary“! Ja si poradím aj bez nich! Je pravda, že niekedy sa k takejto vzbure neodvážime – z otrockého strachu pred trestami Boha. Ani na myseľ nám nepríde, že Boh vlastne čaká len na ňu – teda na okamih, kedy si konečne uvedomíme, že kresťanstvo nie je otroctvo a že zisť-

mosť nie je láskou ani službou...

3. SYNOVSTVO (etapa mysticko-spoločenská): Nastáva vtedy, keď konečne dokážeme hľadať, nájsť a uvidieť *skutočného Boha*. Cestou k Nemu je Kristus. A keď touto cestou prejdeme, vstúpime, pohliadneme na Boha – tak užasneme. Užasneme, pretože Jeho Veľkosť a Skvelosť, Nádhera a Láska, Veľkorysosť a Pochopenie, Súcit a Ušľachtilosť presahujú akúkoľvek predstavu. V bázni, plní úžasu a lásky súčasne pokľakneme pred svojim Bohom – a ako kedysi dávni rytieri, aj my vyťahujeme meč svojho srdca, svojiej duše a položíme ho pred svojho Pána, aby sme Mu prisahali službu, poslušnosť a vernosť až po smrť!

Až vtedy sme konečne opravdiví SLUHOVIA a SYNOVIA súčasne. Nie je možné byť služobníkom Boha bez toho, aby sme spoznali Jeho lásku, zamilovali si Ho ako svojho Otca a Kráľa a stali sa tak synmi Boha. A nie je možné byť synmi Boha bez toho, aby sme sa nerozhodli zasvätiť svoj život Bohu a službe Jemu. Z lásky, nie pre zistné dôvody. Z lásky – a z ohromenia nad Jeho vznešenou Veľkosťou. Áno, je to On a služba Jemu, ktoré konečne dávajú zmysel celému nášmu životu a konečne nás zakotvujú v niečom, čo nás presahuje, pretože je to nekonečne väčšie, než my samotní! Hľadanie je ukončené, konečne sme našli svoje miesto, svoj zmysel, svoje spočinutie.

Apropo – podobne ako králi v stredoveku, aj Boh sám slúži niečomu, čo ho síce nepresahuje, ale predsa je to niečo, čo je mimo Neho, samostatné a slobodné vo svojej podstate. Ježiš hovorí: „*Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.*“ (Jn 3,16). Vďaka Ježišovi vieme, že Boh nie je tyran, ktorý slúži len seba a svojim záujmom. Vďaka Ježišovi vieme, že Boh je kráľom par excellence, kráľom, ktorý slúži svojej zemi a svojmu ľudu a to až do úplnej krajnosti. A Ježiš, Jeho korunný princ, Jeho Prvorodený, koná rovnako: „*Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých.*“ (Mt 20,28).

Aj preto je Boh hoden našej služby. V ňom sa kruh uzatvára. My sme Jeho rytiermi, Jeho synmi, ktorí mu slúžia, úplne, na povel, do krajnosti – pretože Ho milujú. Môžeme (obrazne povedané) zanechať svoju rodinu, priateľov, otca, matku a nasledovať svojho Kráľa, pretože vieme, že zase On je ten, kto sa o všetkých tých, ktorých sme zanechali, postará, kráľovsky a do krajnosti – a teda nie je možné slúžiť im lepšie a účinnejšie, než tak, že slúžime celým srdcom Jemu. A On, On, Veľký Boh, je tým Starším Kráľom, ktorý sám sa neuzatvára do seba, ale slúži do krajnosti svojej zemi a svojmu ľudu a kladie svoj život i obetuje Prvorodeného súčasne v akte jedinej obety dokonalej lásky. Slúžiť Bohu znamená slúžiť celému svetu – a slúžiť svetu znamená, predpokladá a vyžaduje slúžiť Bohu. Bez toho sa sami staneme len žoldniermi a tyranmi, púhymi otrokmi, ktorí nemajú ani poňatia o skutočnej kráľovskej vznešenosti opravdivej služby – a to ani keby sme sa denne plazili na dlažbe v kostole pred svätostánkom!